

# SZENTESÉS VIDÉKE

## VEGYES TARTALMU LAP

<p>Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.  <b>Előfizetési ár</b>                  egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.</p>	<p><b>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</b>                  I. tized 265. szám, özv. Fried József nérnő házában, hová a kéziratok címzendők.</p>	<p><b>Hirdetéseket</b>                  és nyilvtéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
---	--	---

### A nagy Galeotto.

A nemzeti színházban a mult évadban került színre Echeagaray kitünő színműve: „A nagy Galeotto”, mely azóta állandó repertoár-darabja a nevezett színháznak és folyton a közönség rendkívül érdeklődése mellett, telt ház előtt adatik.

„A nagy Galeotto”, ahogy a színműben a hírneves író élénk állítja maga a nagy közönség és az annak ajkán szárnyra kelt ezer mérges fullánkú gyanú, mely az ártatlanhoz is hozzáférkőzik rágalma mérgével s ha egyszer hozzáférkőzött: nem is szűnik meg az illetőt mindaddig rágalmazni, annak veszett híret költeni, míg végre a ráfogott bűn a legártatlanabbról is valóvá válik s amiben előbb csak a nagy közönség hitt, de maga a rágalmazott büntelen volt, végre is elbukik az ártatlanság és csakugyan bűnössé lesz a nagy emberszólásban.

E nagy Galeotto férkőzik rágalmazó, tüzes nyelvek alakjában, sokszor érdem szerint, de bizony sok esetben érdemtelennél, a mi közhivatalnokainkhoz is, akiknek különben is nehéz pályája az által bizony tövisessé válik s szinte esoda, hogy e sokszor alaptalan vádakodások folytán kedvet nem veszítenek és állhatatosan kitartanak hivatalukban, hová őket a közbizalom emelte.

Sajátságos szomerű jelensége ez közéletünknek. Szüli egyesek elgütelensége vagy hatalomvágya, izgága elemek velákszületett örökös akadémikoskodása, mely hibát talál még a világrementésben is —; de okozza bármi a közhivatalnokok illetén örökös gyanúsítását — bizonyos, hogy a közügynek határozottan kárára van, főleg ualunk, hol a sajtó egy része is társul szegődik a vádaskodó nagy Galeottohoz s a helyett, hogy tisztét híven betöltve, csak ott és akkor emelné fel vádló szavát, ahol legszentebb tudata, *alapos meggyőződése* szerint egy-egy közhivatalnok valóban visszaélt a belé helyezett közbizalommal és valóban kárára működik a közügynek, — ahelyett, mondjuk, beéri egy — a legtöbb esetben sértett egyéni érdek által sugallt, mindenesetre egyoldalú tudósítással, melyet egyik-másik hívtől kapott, hogy annak alapján a legképtelenebb váddal álljon a nyilvánosság elé és dobjon egy közhivatalnokot a nagy Galeotto talánksaganak zsákmanýul.

Szavaink igazságát élénken illusztrálja a mult heti kisteleki eset is.

Egy ottani polgár, az ügyben első sorban érdekelt, panaszt emel *Beszedics* jegyző ellen a főispánnál, hivatalos hatalommal való visszaélés, zsarolás és ki tudná még, mi minden címen.

Határozottan tudjuk, hogy *Zsilinszky*

Mihály főispán beiktatása óta százával érkeznek hozzá vármegyénk minden részéből ily feljelentések, sok esetben névtelenül is, hogy — ezt látva — szinte kétségbe kellene esnünk e szép magyar vármegye ősi erényének: az igazelműségnek, nyiltságnak pusztulásán, melynek helyébe a feljelentések, titkos besugások örödge férkőzött volna polgártársaink szívéhez, hogy erkölceiket megmételjezzék és őket meganyi titkos celszövővé változtassa át.

Szomorú valóság az, melyet még sivárabbá tesz a tény, hogy mind e feljelentések, titkos besugások csaknem kivétel nélkül hazugoknak, semmisnek bizonyulnak a megejtett vizsgálat során; hogy csaknem mindannyiszor a nagy Galeotto rágalmanak mérge lappang a denúciálás alatt.

De amily elszomorító ez egyrészt a közérkölciség súlyedése szempontjából, annyira vigasztaló, megnyugtató másfelől, mert — ha az, e feljelentések alapján megejtett vizsgálatok során azok valóban bizonyulnának, — úgy nem volna e vármegyének egyetlen megyei vagy községi hivatalnok sem, kit a „*becsületessé sáfár*” név megilletne, és az egész vármegyei és községi tisztikar csak bűnösök szövetkezete volna és valóban kétségbe kellene esnünk, közügyeinket ilyképen látván kiszolgáltatva e bünszövetkezet önkényének.

## TÁRSASÁG.

### János, Janka és Jancsi.

Elbeszélés.

Írta: Pilez Mór.

(Folyt. és vége.) (10.)

„Ugy látszik, az ürdögös asszony egy kicsit elcsavarta fejedet, barátom uram! Te itt összepapolsz mindent, bírákról, gyalazatról, mintha sola ez életben nem történt volna meg, hogy magunkfajta gavallér pár édes pástororát töltött egy leányzóval!”

„Nem pástororáról, hanem afféle leányról, hanem törvényes, hites feleségedről van szó Gusztáv, kiáltott János nyugalmát már-már elvesztve, a szent eskü kétszeres megtörése, bigámia az, mivel valót vagy!”

„Hahaha! Most kezdelek csak érteni! Már csaknem megfeledektem arról a sikerült tréfáról, arról az érdekes esketésről, melyben lakájom, Giuseppe, s egy pár collegám a francia követségből oly kitünően játszották szerepüket!” Hát az a fehér cseléd csakugyan azt hiszi, hogy ő Bartheletti grófnő? „Hahaha!”

„Hogyan, Gusztá, mit beszélsz?”  
 „Mit beszélek? Sem többet, sem kevesebbet, sógor uram, minthogy a Guillettavali egész esküvő nem egyéb kitünő komédiánál,

hogy a szent B... kápolnáját kibéreltem egy derék kis szerzetestől e célra — természetesen jó pár csillogó arany árn, hogy lakájom, Giuseppe a pápi csuhában nagyserű egy pap volt, és hogy házassági szerződés — mit Giuseppe kétségkívül átadott az ostoba libának s a még ostobább szabónak: a boldog apának — be van ugyan vezetve saját jegyzékkönyvembe, hol a kiadások között, sajnos, érezhetőleg szerepelt, de nem található fel a világ egyetlenegy anyakönyvében sem.

„De hisz ez a legnagyobb átalálóság!” kiáltott Béla, az eddig visszafojtott indulatát most szabadjára eresztve.

„Sógor úr! Majd talán mérsékelné fogja magát!”

„Ne becsutelnis meg a sógor névvel, gyalázatos szentségtörő!”

A két férfi folyton ingerültebb hangulat közepette a hegyi ösvényen mind magasabba ért, egész egy kinyúló, sűrű lombtól beárnyékoló sziklalapig.

Köröskörül mely csend uralgott. A júliusi nap hevétől tikkadt, fonyadt lomb, levél zörgése sem zavara a néma csendet, midőn Imrey báró mely erkölcsi főlháborodásában, dörgő szavakkal vágta sógora szemébe a halálos sértést.

Gusztáv gróf, ki eddig még ura volt szenvedélyének, mintha vipera csipete volna meg, fölszisszent, s ökle idegesen lecsapott a báró lángoló arcára.

Dühében, lelki fájdalomában magánki-

vül, János a grófra veté magát s acsalmarkával torkon ragadta megsértőjét.

Bartheletti gróf alig védekezhetett, megingott, s hátra esett, magával rántva ellenfelét.

Tompa börgés hallatszott a gróf kebeléből. Vér borította el az eddig gúnyos ajkakat, fáradtan, kimerülten bocsájta le karját, szemei lassan becsukódtak. A sziklalapra egy holttest terült el.

A hatalmas, bírtelen esésnél a gróf nyakcsigolyáival egy a sziklából kinyúló éles csúcsra dőlt, s a szó szoros értelmében nyakát szegte.

János iszonyodva fölugrott, s mozdulatlanul bámult lábánál heverő áldozatára. Ugyanazon pillanatban, midőn János alig gondolhatta át tisztán az egész dolgot, ismeretes hang ütö meg füleit:

„János!”

A hegyi ösvény kanyarulatánál egy férfialakot látott előlépni, aki két karját kitarva feléje sietett.

E férfi Jancsi volt!

Mint már említett, Jancsi ott hagyta az országoton tova botorkáló kocsiát, hogy gyalog sétálva gyönyörködhesék oly sokáig nélkülözött, oly sokszor hiányzó édes otthonában, hogy teli-tüdővel szívja a balzsamos fenyves illatát. Egy arra dolgozó szénégető megmutatá neki a legközelebbi utat, mely az urasági parkon keresztül elvezet hétégykori kedves emlékekkel telt otthonában, s így történt a váratlan viszontlátá-

Jó szerencse, hogy nincs így, hogy még a nagy Galeotto rágalmának mérges fullánkja sem ejtheti meg e tisztikart s ha talán kerülközik is egy-egy hiba, hivatalos hanyagság vagy mulasztás, nagyban és egészben vármegyénk és községeink közhivataluokai hiven betöltik tisztüket.

De a rágalom szavát ez nem némitja el. Olyan az, mint a mesebeli polip. Ha egy fejét levágta, száz másik nő a helyébe.

S a feljelentés, denúciálás tovább foly, a vizsgálatot a főispán a legtöbb esetben el is rendeli s hogy maguk e vizsgálatok, ez alaptalan vádaskodások folytán megejtett hivatalos vizsgálatok milyen időablók, mennyire hátrányára vannak az adminisztrációnak és késleltetik az ügymenet gyorsaságát, mindez nem jön tekintetbe a nagy Galeottonál, mely ezek folytán természetesen a főispánnak is nekiesik, bűnül róva fel az adminisztráció ügymenetének lassúságát, melyet pedig ő maga segít elő legjobban akkor, mikor untalan megakasztja azt illetően alaptalan vádaskodásaival s az ezek folytán elrendelt hivatalos vizsgálatokkal, melyek ha elmaradnának — bizonyára ez is büne volna a főispánnak, kinek azt vetnék szemére, hogy érzéketlen a felmerült panaszokkal szemben.

Nos hát, a főispán, mint a már fent felhozott kisteleki eset is bizonyítja, nem érzéketlen a panasz iránt és elrendeli a vizsgálatot, kiküldve annak megejtésére az illető község első foku föltéttes hatóságát, a főszolgabíró.

A főszolgabíró — hogy hivatalos kifejezéssel eljünk — „kiszéll” a helyszíneire és megejti a hivatalos vizsgálatot. Legjobb tudata és lelkiismerete szerint jár el. Szigorúan teljesíti kötelességét, egyenlő mértékkel mérve a vádnak és vádlottnak és bizonyára nem az ő hibája, ha a vád most is — mint nálunk már olyan sokszor — alaptalannak bizonyul és végeredményében az stíl ki, hogy itt ismét a nagy Galeotto játsza a főszerepet.

Am ez a nagyhatalmasság ezzel nem éri be. Szerinte a főszolgabírónak kötelessége leendett bünből találni ezt a községi jegyzőt, akit ő hatalmassága rágalmazott s ha még sem találta bünbűsnek: úgy ez csak azért történt, mert az a községi jegyző rokonságban van az alispánnal, afiknek viszont a főszolgabíró kívánt kedvezkedni, mikor a vizsgálatot úgy vezette, hogy a vádlott ártatlansága derüljön ki.

Bűnös összejátszás, a tanúk kitanítása s ki tudná, milyen minden egyéb ürletelés vád az, ami a főszolgabíró suttja, amiért nem adott igazat a besugárnak, a vádaskodásnak, hanem elég vakmerő volt, teljesen elfogulatlanul vezetni a vizsgálatot.

Ime, a nagy Galeotto, a maga rideg, elriasztó valóságában, ahogy nálunk a közhivatalnokhoz férközik és nem retten vissza a legképtelenebb vádtól, rágalomtól sem, sőt elég vakmerő ezt, táviratilag a miniszter elé is vinni.

És ennek társul szegődik a saját egy organuma; ennek vadját, rágalmát körülötti világgá tendenciózus rozhszeműséggel s a nélkül hogy a vád igaz voltáról alaposan, személyesen meggyőződnék, a nélkül, hogy bejárja az ezen újabb rágalom folytán mulhatlan szükségessé váló újabb vizsgálat eredményét.

Vajjon melyik hát a nagyobb bűnös? — A nagy Galeotto, az idők végtelenségéig vádaskodó, vagy a társul szegődött saját?

Ebben ítéljen a közönség elfogulatlan része!

### Népközlési taneszköz- és tankönyv-kiallítás.

A f. évi augusztus 20-án és következő napokon Budapesten tartandó IV. ik egyetemes tanítógyűlés rendező bizottsága elhatározta, hogy az egyetemes tanítógyűlés alkalmával az összes népközlési intézetek tankönyveit, taneszközait és egyéb isk. felszereléseit föltüntető kiállítást rendez, s ezzel egyrészt a rendező bizottságot, másrészt — különös tekintettel az üzleti ügyek lebonyolítására — a Lampel-Wodianer udv. könyvkereskedő céget bízta meg.

A kiállítás helyisége: az országos magyar gazdasági egyesület tulajdonát képező „Köztelek”

A kiállítás tartama, augusztus 17-től augusztus végeig terjedő két hét.

A kiállítás tárgyai: A) Mindennemű elemi népközlési, — felső nép- és polgári iskolai, — felsőbb leányiskolai, — tanító- és tanítónőképzési olvasókönyvek, tankönyvek, segéd- és vezérkönyvek, valamint ifjúsági iratok. B) Iskolai atlaszok, szemléletképek, falitablák. C) Az egyes tantárgyak tanítására alkalmas egyes szemléltető eszközök, vagy gyűjtemények. D) Iskolai buroratók, és a tanítás egyéb segéd eszközei (írka, füzetek, vonalozók stb.) E) Tan- és nevelési ügyi folyóiratok. F) Értesítők és egyéb iskolai nyomtatványok, iskolaépületek és berendezések rajzai.

A kiállításban résztvehetnek a hazai összes népközlési intézetek és az ezekben működő tanítók és tanárok, a taneszköz- és könyvkereskedők, a taneszközkereskedők és taneszköz-üzemeltetők, a papír- és íróeszközkereskedők, a tanügyi folyóiratok szerkesztői és kiadói. Külföldi kiállítók is szívesen fogadtatnak.

A kiállításra beküldött tárgyak elrendezése szekrényekben, szabad helyen, asztalokon vagy falterületeken nem szakcsoportok szerint, hanem a kiállítók üzleti érdekében szem előtt tartásával cégek szerint eszközöztetik. A hely kijelölésének jogát a bizottság magának tarja fenn; a tárgyaknak a kijelölt helyen való elrendezését azonban magok a kiállítók vagy megbízottjaik is végezhetik.

A kiállított tárgyaknak szakok szerint való áttekinthetősége céljából, továbbá hogy a kiállítás maradandó lesz legyen, a bizottság egy zsebkönyv alakú katalógust is szerkeszt, melyben a kiállított tárgyak nemcsak a kiállítók, hanem szakok szerint is csoportosítva lesznek felsorolva, a kiállított tárgyak nevének, használatának, árának és beszerzési forrásának föltüntetésével. A katalógus részletesebb leírások és hirdetések számára is a kiállítók rendelkezésére áll, mely utóbbi esetekben egy egész oldalt elfoglaló leírásról vagy hirdetésről 1 frt fizetendő. A katalógusok a kiállítás helyiségeiben később megajánlandó mérsékelt árral lesznek kaphatók.

A kiállításot terhelő költségek a következők: 1) Szállítási költség a vasúton oda és vissza. 2) Szállítási költség a budapesti vasúti állomásokról a kiállítás helyiségebe és vissza. Ez utóbbi szállítást, ha a kiállító másképen nem intézkedik, a rendező

a két ifjúkori barát között ezen végzetellen pillanatban.

A legközelebbi pillanatban a két ifjú átölelve tartá egymást, s egyszersmind megtudá Jancsi az iszonyú válot.

Jancsi a csatatéren, a kórházban látott haldoklót, halottat eleget, a halált legkülönbözőbb alakjában látá. Lehajlott a gróf eltorzult sapáit arcához, megtapogatta szivét, ütérét, s aztán komoly, de gyöngéd hangon szólt:

„Menj haza, János, a dolgon nem lehet több változtatnunk! — Egy léleknek se tégy az esetről említést, senkinek sem, érted, senkinek se szólj arról, hogy láttál, hogy beszéltél velem, és aztán hagyjuk az egész dolgot isten bölcseségére!”

Még egy ülése, egy kézzorítás, s a két barát szólanul elvált egymástól.

Jancsi még egy darabig merőn, gondolkozva állott a hulla előtt, aztán gyors, határozott léptekkel a község felé vette útját. Ami aztán történt, tudják már olvasóink. Jancsit csakhamar szabadon bocsáták s megkezdtek János ellen a vizsgálatot, kit véletlenségből származott emberölés miatt pár havi fogházra ítélték.

Midőn eljött Barlelletti gróf gyűlése, Janka és Jancsi az oltár előtt esküdtek egymásnak örök bűségét.

Az Inrey kastély egykor szétválasztott három játszótársra most ismét egyesült — az egész életre.

### Egy ifjú pár élményei.

(Dickens után szabadon.)

Végre hát elértük oly torrón óhajtott célunkat.

Mi, t. i. bájos ifjú nőm és én, egy fiatal író, ki a jövőtől épp oly sokat remélt, mint az ifjú nő, ki pedig szentül meg volt győződve a felől, hogy Petőfi és Arany bizonyára sokkal maradandóbb műveket alkotnak vala, ha az én tehetségemmel bírnak.

Most végre egészen magunk között voltunk és a házas élet rózsás fénye, mely oly vonzóvá teszi a mézes heteket, beragyogta gondatlan életünket.

És mégis oly rózsásnak tűnt fel előttem, hogy Hedvigem mindig ott volt körülöttem s ő is sajátosnak találta, hogy nem kelle több látogatást tennem, hogy őt láthassam; hogy nem irtam többé hozzá lüngölő leveleket és nem kelle ezerféle furtanggal kijátszanom szülői éberségét, ha egyedül kívántam vele lenni.

Ha estéknél íróasztalomtól feltekintve, ott láttam őt magammal szemben, hátradrőltem karosszékekben és elgondoltam: milyen különös, hogy így kettecskén egyedül vagyunk és seuki más kedvét nem kell keresnünk, de egymás kedvére lennünk az egész életen át.

A háztartáshoz két páros madár alig érthet kevésbé, mint Hedvig és én. Természetesen volt egy cselédünk, aki helyettünk a háztartást vitte.

E cselédet — Ágnesnek hívták — nőm egyik barátja fogadta tel a részünkre és lite szerint, a cseléd az összes érenek foglalatja volt. Nemcsak minden olyan házi munkához értett, amikről valaha hallottam, hanem megszámlálhatlan olyanhoz is, amelyről eddig fogalmam sem volt.

Élete nyarat élve — amvel bizonyára az ő éreney arcát ellegő szepők is szorosan összefüggték — távoli volt tőle mégis mindenféle női hivalkodás.

A kebleben táplált szeretet csak rokoni érzelmeinek hódolt. A katonaságnál ugyanis egy unokabátyja volt, kinek tapasztalatlan ifjúságát nem egy konyhai szolgálattal segítette túl az élet zavarán.

Röviden, ez az Ágnes olyan kifűnő leány volt, amilyenek cselédkönyve is bizonyítja s minthogy e könyv szerint „föltételment becsületos” is volt, fel kelle tételeznem, hogy néhány hiányzó ezüst tea kanál eltűnését valami gaz zsivány cselelt el, mialatt ő maga távol volt a konyhától.

De Ágnes rettenetes mód elrontotta jó kedélyünket.

Éreztek tapasztalataink hiányos voltát, képtelenek voltunk önmagunkon segíteni és teljesen ki lettünk volna szolgáltatva Ágnes irtalmának és kegyelmének, ahogyan ez a leány irtalmat és kegyelmet ismerni volna.

De erre nem volt eset és így ő lön az oka legelső vélemény-eltéréstünknek.

(Folyt. köv.)

bizottság eszközi, a költségeket pedig a visszazárlás alkalmával a vasúti visszazárlás költségeivel együtt utánvételezi. 3) Térdíjak alapterületen negyszögmetrerenként 4 frt, falterületen 2 frt. szekrényekben külön megállapítás szerint. 4) Feliratok költsége. 5) Biztosítási díjak, a mennyiben a kiállított tárgyakat biztosítani kívánják. A feliratok elkészítésére, valamint a kiállított tárgyak biztosítására a kiállító kívánatára utólagos elszámolás mellett a rendező bizottság szívesen vállalkozik.

A kitüntetések abból fognak állni, hogy a kiállított tárgyakat egy e célra szakemberekből összeállított bíráló bizottság fogja megvizsgálni, s egyrészt gondoskodni fog arról, hogy a jelesebbeknek talált tárgyak a hirdalokban kellő méltatásban részesüljenek, másrészt az illető kiállítókat a bíráló bizottság által kiállított írásbeli elismerő levéllel is megjutalmazza.

A kiállítás anyagi sikere érdekében a rendező bizottság a kiállítás helyiségében megrendeléseket közvetítő irodát is fog beüzemelni.

Bejelentési határidő augusztus 1-ső napja. A bejelentések a mellékelt lapon levő s pontosan kitöltött bejelentő íveken, vagy levél útján is eszközölhetők. Utóbbi esetben pontosan kifejezendő a beküldeni kívánt tárgyak neve, száma, értéke, az igényelt terület minősége és nagysága, valamint a kiállítóknak a szállításra, biztosításra, feliratok készítésére, a katalógusban való ismertetésére stb. vonatkozó megjegyzései és kívánásai. A bejelentések a kitűzött határidőig a IV-ik egyetemes tanítógyűlés kiállítás rendező bizottságának elnökségéhez (Budapest, V. ker. Szemere utcai népiskola) vagy Lampel Róbert udvari könyvkereskedéséhez (Andrássy ut 21) czimzendők.

A bejelentéseket a bizottság azonnal átvizsgálja s számbavéve a rendelkezésre álló helyiségeket, határoz a bejelentett tárgyak kiállíthatósága fölött, miről a kiállítókat azonnal értesíti.

A kiállításra elfogadott tárgyak beküldésének határideje Augusztus 12-ikére tűztek.

## Polgármesteri évi jelentés.

### II.

Véleményünk szerint egy polgármesteri évi jelentésnek magában kell foglalnia a város adminisztrációjában előfordult minden nevezetesebb eseményt és ténykedést s beszámolni annak keretében nem csupán csak az elmúlt esztendőben történetéről, hanem azokról is, amelyek előbbi évekről elintézetlenül fennmaradtak. Mert csak így alkothat a közönség magának a város ügyeiről hü képet s csak így felel meg az éves jelentés annak a célnak, melyért készítése elhatározott.

Az 1889-ik évi polgármesteri jelentés azonban ennek a célnak nem egészen felel meg.

Van olyan dolog, melyről egészen hallgat, mintha sohasem történt volna, vagy pedig már rég befejezést nyert volna. Ilyen a Döme-Török-féle árvtári sikkasztási ügy. Pedig kétségtelenül nagyfontosságú ügy ez s a város közönsége joggal elvárhatná, hogy lefolyásáról — ha már befejeztetett — vagy miben állásáról — ha még folyamatban van — legalább az éves jelentésben értesítsessék. Különben ez ügyről az előző évi jelentés is következetesen hallgatnak. Az 1886-ik évi jelentésben is, amely évben a sikkasztás felfedeztetett, csak rövid néhány szóban van róla, az elsikkasztott összeg kitüntetésével emlités téve. Dehát akkor még ez is elegendő volt, mert az ügy a kezdet kezdetén állt és semmi bizonyos adat arra nézve nem volt, hogy ki tulajdonképpen a bűnös, vagy ha mind a kettő, melyik mily arányban, minő fedezetet talált a város az

elsikkasztott összeg megtérülése végett folyamlatba tett eljárás folytán.

Azóta azonban már minden kiderült. Tudva van kik a bűnösök, valamint az is, hogy az elsikkasztott összegre mennyi fedezetet nyert a város. A bűnösök már rég el vannak jogérvényesen ítélve és büntetésüket töltik is. Oly dolgok mindezek, melyekről a nagy közönség alkalmasabban, mint a polgármesteri jelentésben, nem értesíthető. Miért volt hát következetesen elhallgatva? Hiszen e város mindegyik adózó polgárának érdekel bírnia tann, tudni azt, mennyi terült meg azon, egész vagyont képező, elsikkasztott 16 ezer forintot felüli összegből a sikkasztók vagyonából. S kétségtelen az is, hogy ezzel egyszer valamikor be is kell számolni az előjárásnak. Hol tehetné azt nyilvánosabban, mint éppen a polgármesteri évi jelentésben.

Amint mi ez ügyet ismerjük, abban a stádiumban még egyáltalán nincsen, hogy reá a feledés fátyolát teríthetnénk s mint egy város adminisztrációjában előfordult óriási botrányt, elfeledtetni igyekezzünk. Mind e mai napig folyamatban van az s végbefejezése még úgy idejére és eredményére nézve bizonytalan. S éppen ennélfogva nem lehet hallgatással mellőzni s a napirendről levenni, hanem évről-évre leszámolni annak utolsó fázisairól.

Egy másik sikkasztási ügyről, a Kovács Pál h. számvető kezén elveszett 2353 frt piaci helypénz ügyéről megemlékezik ugyan az 1889-ik évi jelentés, de nem úgy, ahogy a dolog érdeme megkíváná. — Pusztán azt konstatálja, hogy az ügy még nincsen befejezve, azonban eddig már két bíróság Kovács Pál h. számvető bizonyítékai elégtelensége címén felmentette s ezt mint „sajnos“ és „nem várt“ eredményt „érintőleg“ felemlíti.

Dehát a 2353 frt talán megtértül, hogy arról a jelentésben egy szó sincs? Avagy ha meg nem térült, a közigazgatást „érintőleg“ miért nem tartotta kötelességének erről is megemlékezni?

Vagy talán ez nem olyan „sajnos“ és „nem várt“ eredmény, mely érdemes lenne az évi jelentésben való felvételre? Többször meggyünk mi azzal, ha Kovács Pált megbüntetni a bíróság, mintha megtérül az akár elsikkasztott, akár elvesztett pénz?

És annyival különösebben esik ennek a körülménynek az 1889-ik évi jelentésben elhallgatása, mert az 1888-iki jelentésben ezt mondja a polgármester: „A szabadtéri törvényszék felmentette ugyan a sikkasztás vádjá alól a hűtlen h. számvetőt, a 2353 frt azonban eltűnt. Ez összeg azonban a városnak megtérülni fog.“ — Ha 1888-ban így nyilatkozhatott a polgármester, miért nem tett így 1889-ben, mikor pedig az ügy már előbbre haladt. Az évi jelentések eme különbözősége, szerintünk más konzekvenciát nem enged meg, mint azt, hogy bizony az a 2353 frt a városnak megtérülni nem fog, hogy az odaveszett örökre és az adózó polgárok nyakába szakadt.

Mi ugyan megkérdendőnek tartjuk, hogy csakugyan az adózó polgárok nyakába kell ennek szakadnia? Mert ezt már csak akkor tartjuk indokoltnak, ha a felelősségre vonhatók közül egyikén sem lehetne behajtani. Addig azonban nem.

Lehetetlen szó nélkül hagyni s mint az évi jelentés egyik lényeges hiányát, fel nem említeni, a városházépítés tárgyában tett előterjesztést.

Ennek beigazolása és annak kimutatása végett, hogy bennünket nem gáncoskodási bajban, hanem egyszerűen vezérel e tárgyal foglalkozásunkban, közöljük szóról szóra amit 1888-ban arról jelent a polgármester s azután meg azt, amit 1889-ben.

„Fontos eseményként említem föl — mondja az 1888-ik évi jelentés — a t. közgyűlés f. év elején hozott azon határozatát, mellyel a városház építése kérdésében megbízott küldöttséget a városházépítésre ennek költségeinek mikénti beszerzésére vonatkozólag véleményes javaslatfélére utasította.

„A kérdés helyes megoldása nem könnyű s az adott viszonyok között a megoldás megállapítása nem tartozik azon feladatok közé, mely fölött könnyedén átsikamlani lehetne; mert a helyzet ismeretes, a vélemények eltérők, a jövő bírálata is, nemcsak a jelené következik s mert az alkotásnak olyannak kell lenni, mely úgy a jelen, mint a jövő igazságos és jogos bírálatát kiállja, — szerintem — felette nehéz is, annál is inkább, mert a követelmények és igényeknek — a meghozandó áldozatokért — megfelelni kell.

„Érezi a megbízott küldöttség a feladat nehézségét, ez oka annak, hogy javaslata előterjesztésében késedelmezik s az, hogy érezi és tudja azt is, hogy a legközelebbi multban oly terheket róttunk alkotásaink által magunkra, melyekkel szemben új, nagyobb teher elvállalása felette nagy sullyal nehezednek a közönségre.

„De bármikép is van a helyzet, a jelenlegi állapot tarthatatlan, éptieni kell, mert elodázhatlan szükség van rá.

„A bizottságnak az iránybani előterjesztését a legközelebbi időben még az sem gátolja, hogy az új regále megváltási és kárpótlási törvény életbelépése által a város közönsége azon bizonytalanságban van, hogy a nagy vendéglő építéshelyiségei és telke az állam által kisajátított s így a város, városház helyisége a sokak által oly alkalmasnak tartott nagy vendéglő telek birtokától esik.

„Minél inkább latolgatjuk a kérdést, annál égetőbb szükségként mutatkozik a városház építése. A bizottság tehát nem fog késni az ügyet a tisztelt közgyűlés bírálata és elhatározása alá bocsátani.“

Igy 1888-ban. Egy évre rá pedig eként:

„Már éveken keresztül huzódik a városház építésének kérdése, mint égető szükség; de ezen építés tetemes költségeinek fedezésére szolgálható összegek mindezekig rendelkezésre nem állanak. Mult évi jelentésben is kijelentettem és hangsúlyoztam, hogy a városház építése elodázhatatlan; de mint akkor, most ismételtelen kell jeleznem, hogy a regále megváltási és kárpótlási összegeknek végmegállapításáig e nagy terhet maga után vonó építésbe bocsátkozni nem lehet. Épen azért, mert a regále megváltásának összege sem tudva nincs, sem rendelkezésre nem áll; a kivétel és javaslatfélére kinevezett bizottság működésében akadályozva volt.“

A két jelentés idézett szövegében foglalt ellenmondáshoz bővebb kommentárt csatolni fölösleges. Minden beszédnél fényesebben igazolja azt a szomorú valóságot, hogy az 1888-ik év elején kiküldött bizottság az 1889-ik évben semmit sem tett s ez volt akadály a javaslat elkészülésének, nem pedig a regále megváltás kérdésének még eldöntetlen volta, mert hiszen az csak a javaslat megvalósítására nézve képezhet aka-

dályt, de nem annak megtételére nézve is. De hát a valóval előrukkolni egy kissé még is furcsának tartotta az 1889 ik évi jelentés.

Most már tehát bizonyos, hogy a bizottság 1889-ben már még nem is latolgatott, mint 1888-ban, hanem összetett kézzel ült és semmit sem tett. Kíváncsiak vagyunk, mit mond majd az 1890 ik évi jelentés.

## Ujdonságok.

Szentes, 1890. július 27.

### Egy hét.

A háború hívós szele ingedez arról észak felől. A vén Oroszország kidugta orrát odújából, s fogátvicssorgatva intrikáinak kudarcá miatt, a délvidéken akarja felmelengetni agyaráit. Dühös a *Panicsa* hecc miatti felüliséért, azért forgatja olyan mérgesen szemeit az osztrák birodalom északi határánál.

Csak aztán az orrára ne koppintsanak!

Nyilván e szelet érzik a honi újságírók is és attól tartanak, hogy a pennát elvégre is karddal kell főcsereálni, azért terjesztik a harcias szellemet és gyakorolják magukat a kardforgatásban. Rövid nyolc nap alatt 3 párbajleírás olvassunk, mely újságírók közt folyt le. A mienk volt az első, ez legalább a lovagiaság korlátai között folyt le, hát egyik sem hagyhatta ott a fogát; ettől vérszemet kaptak a szegediek, ahol az egyik újságíró lovagiatlansága s a segítők ügyetlensége miatt a másik majd ott hagyta a fogát. A harmadik volt a temesvári, itt meg *kirsi* híja, hogy az egyik ott nem hagyta a fogát.

Hanem az még csak megjárja, mikor a halál és a kardhegy közt ott van a majd; de mikor még kardhegy sincs a melének szegzeve, mégis elpatkol, az már egy kicsit csiklandósabb. Még pedig erkölcsileg válik halottá, mint *Karländer* Sándor egy fővárosi zuglup szerkesztője, kit nem éppen az emberbaráti ambíció vitt az újságírásra és az újságírás meg a dútjába. Csütörtökön volt büntetésének a tárgyalása, amikor is 6 egész esztendőre kapott vezérvizet és hirdetősei fölötti zavartalan elmélkedésre.

Nohát most már van ám kamaránk elég meg elég: iparkamra, kereskedelmi kamra, mezőgazdasági kamra és meg az isten tudja hányféle kamra. Csakhogy azt beszélik a rossz nyelvek, hogy ezek bizony csak olyan kamra *obskura fiélek*, amelyekben megtehet ugyan a világot látni, csak hogy a: *feldorult világot*.

A laikusok meg azt mondják, hogy minek ez a sok kamra, mikor meg az *élskamra* is üres.

De nem nagyon lehet tele színészeknek pentzára sem, mert nem látogatja közönségünk kellőképpen a *nemzet napzsámósainak* előadásait. Pedig ugyancsak kitesznek magukért. Igaz, hogy ez még csak a kezdet s a közönyt először legyőzni s a közönséget szoktatni kell, hogy kellőképpen tudjon *eltekinteni*.

Összegyűlt a héten a rabbi bizottság, hogy megállapítsák a fogadtatás és beiktatás ünnepségeinek programját és uniszono elhatározták, hogy bizony nagyon szép a felkészülés, melyet a közönség bonyolult viszonyai elől közénk, a mi izr. hitközségünk meg zavartabb viszonyai rendezésére, menekült barát iránt viselteknek a hívek. de kevés a pénz, mely az ünnepségek rendezésére utalványoztatott. Így aztán nem marad más hátra, mint: *addig nyugtózni, ameddig a takaró ér*.

Különböz ez is fölösleges, mert attól tartunk, hogy a rabbi ur cseberből vederbe esik, melyből idejekorán igyekezni fog kiviekelni és akkor újra lehet rabbi-bücsűztatási ünnepélyt rendezni.

Nem e jobb volna akkorra föntartani ezt az összeget is?!

— **Szent Anna-nap.** Szentes város r. kath. híveire jelentékeny nap a f. hó 26-ika. A templom védszentje Szent Anna nevenapja van ekkor. Meg is állik tisztességgel. Ajátatos körmenetek vonulnak a templom körül, az összes harangok kongása és mozsár ágyú ünnepies alkalmakkor megszólaló dörrenései között. De nemcsak a helybeliekre ünnepe ezen nap. A környékekből is besereglenek ilyenkor a búcsújárók s kevés alkalomkor lehet látni ennyi idegen arcot, mint éppen a templom védszentje Szent Anna neve napján. A járásbíróság előtti térség mozgalmas élet színhelye ilyenkor, ellepve az ünneplők nagy seregével. Itt-ott sátor van üve, melyben a szent nap emlékére szerzik be vásárlásait. Tekintve a most legjavában folyó mezei munkát, az ünnepelők sorában csak itt-ott volt látható a férfinép, s különösen vidékről leginkább csak nők jöttek el

— **A tanfelügyelőség.** A csongrád megyei tanfelügyelőség ideiglenes vezetésével megbízott *Kakujay* Károly segédtanfelügyelő f. hó 24-én kezdette meg működését. Reményünk van tehát nemcsak körülben is láthatni eltávozott jeles tanfelügyelőnk méltó helyettesét s nem lehetetlen hogy utódját is.

— **Gyűjtések Mátyás király szobrára.** A kolozsvárt felállítandó Mátyás király szobor bizottsága azt az életre való eszmét találta ki és fogantatja is, hogy az ország összes törvényhatóságának bizottsági tagjai részére 1 forint szülő nyugtákat állított ki s azokat az illető törvényhatóságokhoz beváltás végett megküldötte. Csongrád vármegye törvényhatóságához is küldtek ilyen 200 at, ennyivelvitt a törvényhatósági bizottság tagjainak száma. A vármegye aztán a hazafias célú adománygyűjtést akként eszközli, hogy a különböző községekben lakó törvényhatósági bizottsági tagoktól ezeket illetékes előjárói útján váltattja be. Így jutott Szentesre is 94. Szentes város főkapitánya ezen nyugtákkal, közegeit eljartja az illető bizottsági tagoknál s mi sem természetesebb mint az, hogy miudgyik kiváltja a nevére szóló nyugtát. Ilyképen oly tekintélyes összeg gyűlik egybe, hogy a szobor felállítása az „igazságos” királynak szülővárosában fogantatva vehető lesz. Figyelemmel kísérjük e megindított mozgalomnak megnyűk területén miként leendő sikerűtet és közöni fogjuk, kik váltották be s kik nem váltották be a küldött nyugtákat. Szeretjük hími és remélni, hogy olyanok, akik be nem váltják, nem fognak kerülni. Ne is kerülnének. Mert egyik megalázásnak lenne tekinthető a legmagyarabb vármegyére nézve ezen körülmény.

— **Egyélti hír.** A sport egylet által rendezett vívó pótanfolyam egyesében befolytatható nem volt, mert gróf *Vay* Lajos vívómester betegsége folytán városunkat elhagyni kényserűt. Derek sportosaink azonban a vívást folytatni fogják, s gróf *Vay*-tól is csak a viszontlátásig búcsúztak el. — Gróf *Vay* f. 26-án a reggeli vonattal távozott ei neje és édes anyja társaságában városunkból; előtte való este tanítványai és tisztelői a Kass féle vendéglőbe búcsú estélyt tartottak tisztelőire s a válás annál inkább nehezebb esett sportosainknak, mert *Vay* elutazása váratlanul s rögtönösen történt.

— **Búcsú** Szentesről eltávozósnak alkalmával tanítványaim közül mindazoktól, kiknél személyesen búcsút venni alkalman nem volt, valamint rövid itt időzelem miatt szerzett jóismerősimtel ez úton köszönök el s kérem tartásnak meg jó emlékeztűkben.

Kelt Szentesen, 1890. július 25. *Gróf Vay Lajos*, kir. tud. egyetemi vívómester.

— **Kovács Pál felmentve.** A piaci helypénzből eltűnt 2353 frt eltűnése miatt *Kovács* Pál h. számvevő ellen folyamlatba tett sikksztási büntűgy véget ért, a Kuria is meghozta — felmentő ítéletét. A szegedi kir. törvényszék útján tegnap érkezett az ez ügyre vonatkozó összes irat a kir. jbirósághoz, s fogantatosított zárlat feloldása s a hozott ítéleteknek a fegyelmi hatósággal leendő közlése iránt. A kir. Kuria felmentő ítétele következőkép szól: „A kir. ítéltáblának ítétele helybenhagyatik felhozott indokainál fogva és meg azért is, mert — bár a pénz beszoiglatására fennálló szabályoknak, a pénzhány keletkezésének ideje óta reudszeres megsértése, a megállapított pénzhány jelentékenyebb volta és e hiányok 10 hó alatt keletkeztetése és fokozókénti emelkedése felette terhelő mozzanatok a vádlottak bűnössége mellett, — e mozzanatok még sem annyira meggyőzők, hogy ezekre teljes megnyugvással fektethetnek a vádlott bűnösségének kimondása, *kivált akkor, midn az ellenörzés felülelessége mellett a vádlottnak a pénzkészítés körül tanusított fölötte nagy — annak útján nem orvosolt — rendellenkedése szintén bizonyítva van.*” Most tehát már elő áll azon kérdés: ki viseli az eltűnt 2353 frt veszteséget? Ezen kérdésre mindenesetre a most már megindítandó fegyelmi eljárás adja meg a feleletet. Miután pedig az még folyamlatba téve sincsen, időszertűltenek tartjuk ezen kérdés nyilvános fejtegetését. Figyelemmel kísérjük a megindítandó fegyelmi eljárást s a mikor azon stadiumban lesz, hogy nyilvánosságra hozható, hozzászólunk mi is, mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy ezen pénzt valakinek, sőt valakiknek meg kell téríteni s a város nyakába nem szakadhat.

— **Fogbajosok figyelmébe.** *Kovács* J. budapesti fogorvos f. hó 26-án d. e. érkezett városunkba s a nagyvendéglő 10 ik számú szobájában vett lakást. Csak rövid ideig szándékozik itt tartózkodni, minőfogva mind azokat, akik fogbajban szenvedtek figyelmeztetjük, hogy e rövid időt kellően felhasználni, foguk épsége érdekében siessenek. *Kovács* fogorvos mindenféle fogtechnikai műtetet végez és díjtetelei igen mérsékelték.

— **Hívasárhelyi dolgok.** Hódmező-Vásárhelyen, mint az ottani lapok útján értesültünk, szintén nagy szenzációt keltett a közszemlére kiétt III. oszt. keresztet adó kiszámítási javaslat. Egyre-nem képtelenségnek és lehetetlenségnek minősítik s különösen a szegény iparosok azok, akik túlzott mérvben javasoltnak megadóztatásra, ezen kívül ma napság napi minden levő ügy, a szárazéri ártérfejesztési munkálatok ügye, a mely ellen a felszólalások határideje f. hó 20-án járt le s tömegesen érkeztek be Makóra. hol a munkálatok közszemlére ki vannak téve. Az érdekeltekbe vont földbírtokosok legnagyobb része azt kérelmezi, hogy az ártérfejes tes az 1872. évi katonai térképek alapján történt, holott ekkantán bizonyítékok merültek föl arra nézve, hogy ezen térképek csak gondolomra készülték és a tényleges állapotnak nem felelnek meg. Serelemzik, hogy bár az 1872. évi vízkárook a Százszérelük összerfűgésbe nem hozhatók, mindazáltal a vízkárook miatti adóelengedések szolgáltak alapul az érdekeltségbe való bevonásra. A felszólalások kiterjedtek arra is, hogy az ártérfejesztés m-djárt megállapított társulati közzügyiési határozat az érdekeltekkel szokott módon közölve nem lett s eliene a megengedett jogorvoslatok alkalmazásának nem voltak. Bevonattak az érdekeltségbe olyan bírtokosok is, akik a korosztáza-márosi ártérfejesztés társulatnál már fizetik az ártéri költséget és akik



titkoltak előtte. Azután éppen az esküvő napján közte és Endre között lejolyt jelenet, melynek Alberti szemtanúja volt, sietette a kifejtődést, mely anyjával és Endrével való egyesülésben ér befejezést. Mindez, valamint a közben levő drámai jelenések oly kitűnően voltak keresztülvitte, hogy még a máskülönben hideg közönséget sem hagyta érintetlenül s *Brenay* Annát iöbbször hivaták lámpák elé. Kiváló gondallal vitte *Moray* (Orlathy György) az első házasságban csalódott s becsületére féltékeny szigorú apa szerepét s mondhatjuk, teljes megelégedésre játszott. Kiközösülte ezzel azt a csorbát, amelyet „N o r a” előadása alkalmával megrottunk s meggyőződött bennünk arról, hogy csak akarnia kell s tud játszani. Igen határos jelenetekben jellemezte a természet örök törvényét a gyermeke boldogságáért remegő, majd kétségbeesett anyai szeretettel Lénárdnak (Bella), valamint *Halmay* (Marcell) a hideg, számitó amerikaiit. *E. Kovács* I. (Judith) a mostoha testvérjét titokban szerető lánya szerepében remekelt. *Sziklay* (Mányi Gusztáv) mint honvivánt, a bőbeszédű, de üres fejű uracsok utánzásában elvitázzhatlanul kitűnően igazolta magát s nem egyszer csalt elismerő nyilatkozatot a nézők ajkaira, míg *Szilágyi* kicsiny, de igen ügyes szerepét teljesen kifogástalanul oldotta meg.

Hanem azután következik a színműnek tragikomikuma, mely *Perényi* (Rozgonyi Endre) ügyetlen előadása és szögletes mozdulatai által vált azé. Nohát azt már nem meuntheti még a tenoristák *privilegiuma* (?) sem. Ugyancsak nagyban előmozdította ezt *Nagy* Gyula (Alberti Vilmos), ki szerepében nem találta fel azt a zsnéret, melyben ő mozogni szokott s ez által annyira esztelenül vált, hogy a legszebb drámai jelenetek hatásait lerontotta, sőt azokat komikumává változtatta. Mert aki jól játszik az *ingyen-étöbbsen* mint kómikus, az nem bizonyos, hogy mint hős szerelmes is megállja a helyét. Meglehet, hogy éppen ezt tévesztette szem elől a direktor a szerepkiosztásnál, vagy pedig — a kényszerűség vitte rá. No majd máskor jobban, most az egyszer, kivágták a többi jó szereplők a sárból.

Végül az ügyes és csinos rendezést kell még kiemelniünk, mely ilyen kis színpadon nem éppen csekély feladat.

Tegnap színr került a „Subanecz”, melyről csak a legközelebbi alkalomnál fogjuk tudósításunkat hozni.

## Irodalom.

A Vasárnapi Ujság f. évi 29 száma kimerítő ismertetőben közli a Magyarországi múlt heti legnevezetesebb eseményét: József főherceg leánya Margit főhercegnő násznépével Thurn Taxis Albert herceggel. Cím-lapján az ifjú pár szép kivétel arcképeivel egyébb részeiben pedig a főhercegnő új otthonának: a Regensburgi palota tásralgó, elfogadó, zene, hangverseny termelvei.

A tartalom ezen számnál is változatos. A költészet, beszély irodalom jelesebb termékeit tartalmazza. Újdonsági rovata a művészet, irodalom és politika teréről a legnagyobb toutsággal bíró eseményeket tartalmazza. E változatos tartalmú szépirodalmi képes újság előfizetési ára egész évrn 8 frt félévre 4 frt.

„Mentők lapja.” A budapesti önkéntes mentő-egyesület ily címen adja ki hivatalos közlönyét. E havonként megjelenő folyóirat célja, hogy az orvosokat, mint különösen az értelemi közönséget az első segély tanával megismertesse. A legjelesebb orvosok és egyet. tanárok tollából kerülnek ki cikkei s így annál melegebben ajánljuk a hatóságok és az értelemi közönség figyelmébe, mivel hasonló szakirodalom külföldön nem létezik. Előfizetési ára egész évre 3 frt. — Félévre 1 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapestben V. Zrinyi-utca 16. sz.

A míg él, barátja marad a „Képes Csálád Lapok” című szépirodalmi, ismeretterjesztő, képes hetilapnak, a ki gazdag tartalmával, gyönyörű képeivel megismerkedett. E lap előfizetési ára egész évre 6 frt, fél-évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a

kiadóhivatal (Budapesten, nagy korona utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legelszerűben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal. A legújabb szám a következő változatos tartalommal jelent meg.

A 30. szám tartalma. Más világ (Regény. Folytatás.) Nagyvárady Mórótól. — Összeűrt szívek. (Költemény.) Luby Sándortól. — Egy örült végőrái. Murányi Ernőtől. — Alkonyfény (Elbeszélés. Folytatás.) Kosovitz Rezsőtől. — Lemondás. (Költemény.) Mariannetől. — A tudatlan baba. (Elbeszélés. Folytatás.) Karlovsky M. Idától. — Margit főhercegnő esküvője. — Idyll a háború alatt. (François Copée regénye. Fordította: Molnár Gyula. Folytatás.) Mindenféle. A hét tükre. Meisz-tótl. — Képeinkhez. Irodalom és művészet. Hymen.

Képeink: Mária Valeria királykisasszony és Salvator Ferencz főherceg arcképei. — Csak lassan! — Mit mond a tükör? — Az első pille a hálóban.

Regény-melléklet: Izaz szerelem. (Eredeti regény.) Irta Miskolczi Henrik. (1—16. oldalig.)

## Iskolai értesítők.

IV. A *debreceni kereskedelmi akadémia* és a vele kapcsolatos alsófokú kereskedelmi iskola értesítője az 1889—90 ki tanévről, közzéteszi Dr. Bayer Ferenc igazgató. A 133 oldalra terjedő iskolai értesítő kimerítőleg foglalkozik ezen jöhrnevű akadémia összes ügyeivel, mely egyike hazánk legregőbb szakiskoláinak. A harmadegyedik fennállási évét betöltött ezen akadémia a Debreczen szab. kir. város legelőkelőbb polgárai, kereskedői felügyelete alatt áll. Tanárainak száma 13. Három osztályal bír, melyekben az 1889—90 ki évben 163 tanuló nyert oktatást, míg a vele kapcsolatos alsófokú kereskedelmi iskola 4. évfolyamába összesen 151 tanuló. A tanév szeptember 1-én kezdődik. Beíratások szeptember 1—6 napján eszközöltesek. Tandij évenként 60 frt, mely két egyenlő részletben szeptember és február 1-én is fizethető, ezenkívül minden tanuló beíratás és könyvtár díjából 8 frtot fizet. Felvételnak az akadémia mindazok a kik gimnáziumi, real- vagy polgári iskolai négy osztályú sikeres elvégzéséről szabályszerű bizonyítványt felmutatnak.

Különös említést érdemel és szakszerűség szempontjából figyelemre méltó körülmény az, hogy ezen akadémia mondhatni egyedül áll hazánkban az „*árúismeit szertár*” tekintetében, mely az ezen tanévben is jelentékenyen gyarapodott. Erre nézve az igazgatói jelentés a következőképen szól: E részben abból indultunk ki, hogy az árúismeit és technologiai oktatás is csak úgy lehet sikeres, ha egyttal szemléltető; a tanulóknak látania is kell a miről tanul, látni nyers anyagban s a feldolgozás egyes fokain azt az árut, a mely a kereskedelemnek cikkül szolgál, mert e nélkül szakképzettsége hiányos marad. Már pedig a mi szakoktatásunknak első ruden arra kell törekednie, hogy a gyakorlati kereskedelemnek növeljen általános műveltség és szakismeretek tekintetében a kor színvonalán álló újabb generációt és kétszeresen hivatása ez hazai szaktanodáinknak, mert virágzó magyar kereskedelmünk csakis így lehet.

Ezen felül egyik előnye ezen intézetnek az, hogy az akadémiát sikerrel végzett ifjak jövőjéről, elhelyezéséről is gondoskodik.

V. *Szentes város* alsófokú ipariskolájának értesítője az 1889—90 ki tanévről, közzéteszi Zóó János iparisk. igazgató. Szentes város mint iskola fenntartó által 1884. év óta fentálló ezen iskola fokozatos emelkedést tüntet fel úgy tanulóinak számának szaporodása, mint a tanulási eredmény tekintetében. Ez éven volt az iskolának összesen 244 tanulója. Az iskola áll egy előkészítő és 3 osztályból. Tanítók száma 5. A tanév szeptember 15-én kezdődik. Tanulói a helybeli iparos tanoncok, kikre nézve törvény szerint kötelező az iskola látogatása, emélfogva tandij nem is szedetik. Az évi értesítő az iskolánv vonatkozó adatok és közleményeken kívül,

mindjárt kezd-tén a *könyvvezetéséről* szóló röviden ismertető értesítést hoz, mely *Szűgér* Ármán ipariskolai tanító s az egyik helybeli hitelszövetkezet jeles képzettségű könyvelője tollából származik.

## A turista- és fürdővádból.

(Budaepesi level.)

Itt az idő, midőn a tökéletesen holt szezonban a mindig mozgókéony emberi szemlelem foglalkozást keres: fáradságos utazással, kalandos kirándulásokkal, különféle sporttal üzzük el unalmunkat. Meglepően kellemes időöltést képez leginkább a ropant népszerűsége jutott amateur-photographia tájképek, alakok, arcképek stb. lefényképelésére, mire *Calderoni* és *Társától*, e legիրvevessebb cégtől láthatjuk el magunkat legjobban a könnyen kezelhető, semmiféle betanulást nem igénylő kis gépezettel. (Váci u. és Deák-u. sarkán) E nemében minden versenyen fölülálló látsszerzői üzlet neucsak jutányos árak, hanem legkitűnőbb minőség folytán is valódságos monopoliomot gyakorol Magyarországon.

A kerékpársport kedvelők legjobban keresett és a közballomra legerdemesebb cége *Kaszás István* budapesti velocipedkereskedő, a kita legkiválóbb mérteken tüntet ki e sport meghonosítása hazánkban. Kaszás István nem csupán mint kereskedő érvev mindenfélét a legrokonszenvesebb par-tolásnak, hanem mint e sport megalapítója, elméleti szakértő a sport terén tizenötöt képez „Kerékpár-sport” c. folyóiratával. Miután most a rendkívül kifejtett verseny miatt mindenféle üzletember foglalkozik velocipedek eladásával, a kiket természetesen a kapzsás és az avariálanokon nyerhető haszon hajt, — e specialitacéget mindenki-nek a saját érdekében a legmelegebben ajánljuk figyelmébe. Nagy és csinos üzletelhelyisége Budapesten van Teréz-körút 36 szám alatt.

A magyar gyáripár terén minden időkre hervadhatlan babérokot szerzett magának *Tarnóczy Gusztáv* nagybirtokos, ki fáradhatatlan utánjárásával mindig a legújabb szakerőket szerzte be s a legkitűnőbb gyártmányokat és gépeket hozta forgalomba. Ami Tarnóczytól van, az a modern technika legmagyarabb fokán áll, s cége minden tárgyon a szolid, kitűnő és legjobban megfelelő munka garantiája. — A nyári szezon különösen vesztthető a tüzestetekben s azért ez alkalommal főleg tüzöltőszer-, fesskendő- és szivattyú gyára érdemli meg a legnagyobb figyelmet, mivel nemcsak a magánvagon követeli meg a védelmet a kelő eszközök beszerzésével, hanem a közvagonok oltalma is egész községekről részéről, melyeknek a kormány rendeletileg is ajánlotta. Tarnóczy Gusztáv tüzöltőszer-, fesskendő- és szivattyú gyárt. A gyár, mint ilyen, csak 2 év óta működik, tehát még nem sokan ismerik, de azok, kik itt rendelték meg gépeiket, nem tudják eléggé dicsérni az újonnan szab. gépeinek jóságát és viszonylagos olcsóságát és azt, hogy 5 évi időszálon 10 évi szeszlet-fizetésre adja gépeit, ami nagyon megkönyvnyíti a szegényebb községeknak a beszerzést. Minthogy új gyára nem bír még annyit különféle összeköttetéssel és protektíóval, mint a régi gyárak, de megbízhatóság és szolid-ságban azokat fölülmúlja, bátorodunk azt a venni szándékozók figyelmébe ajánlani.

A hölgyek legkedvesebb és legszebb éke a kalap, de nem mindig jutnak azon kellemes helyzetbe, hogy valóban finom, nemes izlésű készítményt találjanak. E tekintetben különösen ajánlhatjuk fürdő utca 1. sz. a levő „*Salon de mode*”, meglátogatás, ennek tulajdonosa *Mme L. Groner* világtapasztalással bíró úrnő, ki 10 nyelvet beszél s kinek izlése a női kalapdívat terén a legkifejtettebb. Kalapjai csakis a legújabb párisi és londoni minták szerint készülnek, úgy hogy a jövő őszi és téli időnyre divatul elfogadott IV. Lajos és madárdíszmítűk termében már láthatók s általában mindenkinek egyéni töltéti igényeizhez megfelelően szolgáltatja a kalapokat.

A legsejvesztőbb betegségek a gör-vélykór, mirigy- és verébtegségek, czuzos

köszvényes bajok, a test nyákhártyáinak számtalan hurutos bántalmái esetén: a lipiki (pakrác lipiki vasútállomás) jódfürdő azért a legajánlatosabb, mert az egyetlen jódhőforrás a continensen 64 C. állandó hőfokrással, mérsékelt. Nincsenek betegségek, melyekben itt a legbiztosabb gyógyulás érhető el, hogy rombolóbb hatásúak legyenek az ember életében, mivel enerválják, tehetetlenné, életuntá teszik, sőt magáról sem tudó hülyé lesz az ilyen beteg, meg is örülhet, de mindenesetre a korai halál martalékává válik e gyógysegély hiányában. Nők, férfiak és gyermekek egyaránt eshetnek e borzasztó balvéget útjára s mivel az isteni gondviselés a természetnek sehol másutt oly nagy mértékben nem nyilatkozó erőt egyesítette a lipiki fürdőben, lehetővé vált e hazai fürdőhelyünk oly nagy felvirágoztatása, hogy comfort, berendezés, szórakozás, elegancia s mérsékelt árak tekintetében és a világ leghíresebb fürdőinek első sorában áll. Mint fürdőorvos dr. Marschalkó Tamás jeles hírnevű orvos működik. A közlekedés rendkívül mérsékelt árú jegyekkel történik. A hegyek által védett enyhe égalj és festői táj a kényelem és szórakozás rendkívül sokféle neme az üdülők és szórakozóknak is föltötte kellemes tartózkodási helyévé teszi a lipiki fürdőt, melyet éppen azért a legmelegebben ajánlunk mindenkinek.

**Nyitlér.\*)**

Kistélek. 1890. július 23.

Tekintetes szerkesztő úr!

A „Pesti Hírlap” 200, a „Szegedi Napló” 199 számai, a „Szentesi Lap” 85-ik számában felvett távirati értesítés alapján oly híreket közölnek Kistélekről, melyeknek valódisága merőben ellentétben áll a tiszta igazsággal és épen ezen időköbűl sziveskedjék jelen sorainknak becses lapjában tért engedni. Mi, kik távol állunk a hirdetett úggytól s egyáltalán semmi tekintetben érdekelve nem vagyunk, — meggyőződésünk alapján kijelentjük, miként Kéri Jánosnak Beszedics István jegyző ellenében tett feljelentése folytán dr. Cicatricis Lajos főszolgabíró által fogantatosított elővizsgálat a legkisebb részrehajlás nélkül eszközöltetett és az őriátsnak jelzett felháborodás nem a lakosság, hanem azok részéről nyilvánult, kiket panaszoló, anélkül, hogy őt panasztevésre feljogosították volna, vagy a jegyző ellen panaszuk lenne, a nagy munka idején indokolatlanul beidézett. Ezeket tartozunk az igazság érdekében annyival is inkább közzé tenni, mivel azok a hallatlan üzemek s zsarolások a panaszlott jegyző, sem más itteni

községi tisztviselő által legjobb tudomásunk szerint el nem követettek.

Teljes tisztelettel vagyunk:

Tasy István s. k. Lihosith Lajos s. k.  
Seiler Lajos s. k. Nader János s. k.  
Farkas János s. k. Domonics Pál s. k.  
bíró. m. bíró.  
Dr. Loeszl Jenő s. k. Deutsch Bernát s. k.  
Hercz Ignác s. k. Pálkás Péter s. k.  
Taus Vilmos s. k. Reichlinger Zsigmond s. k.  
Rósa Ferenc s. k. Majláth Imre s. k.  
Klein József s. k. Reichlinger Antal s. k.  
Szabó Ferenc s. k. Sass Lajos s. k.

U. i. A dolog érdemére szükségesnek tartom kijelenteni, miszerint Beszedics ellen azt a nagyon alávaló herce-hurcát úgy Szegeden, mint az egész megyében ismert Kéri János az ő cimboráival, egy 15 évet ült rabló-gyilkossal, egy semmi tekintetben beszámítás alá nem eshető senzálall inscenizolta. Hogy dr. Cicatricis főszolgabíró eljárása őt ki nem elégíti, annak oka az, mert Cicatricisban egy részrehajlatlan, komoly, becsületes emberre talált, kit sem hízélgéssel, vagy ígérettel, sem terrorizálással a saját aljas céljai előmozdítására meg nem nyerhetett.

Dr. Loeszl Jenő s. k.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc.  
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

\*) E rovathban közöltétek nem vállal felelősséget a Szek.

Rövid használat után nélkülözhetlen fogtisztítószér.

A fogak szépsége

Uj amerikai  
**GLYCERIN-FOG-CREME**  
(orvosrendőrileg megvizsgálva)

**KALODONT**

SARG F. A. FIA  
ÉS TÁRSA

cs. kir. udv. szállító Bécsben.

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.  
Darabja 35 kr.

Szentesen kapható id. Várady Lajos gyógyszerárban.

**Nagy Kovács László**

kurcaparti útca. 19. sz. a. lakosnak, derekegyházdali 30 hold kajáni 5 hold (Bart-ha-féle) alsóréti 3 hold (nadas) földje szabadkézből eladó. Értekezhetnia tulajdonossal. 3-3

Minden könyvkereskedésben megrendelhető a pályadíjat nyert és 20 kiadást ért műve dr. Müller egészségügyi tanácsosnak:  
**a meglazult ideg- és férfierőről.**  
Portomentesen, bortétkba zárva 60 kr értékű postabélyeg vétele után szét-48-25 küldi:  
Brendt Eduárd, Braunschweigban.

Donáth Ferenc okleveles gépész, előnyös feltételek mellett vállalkozik cséplőgépek kezelésére. Bővebb értesítéssel Solti Ferenc I. tiz. 541. sz. a. lakos szolgál.

Kiadó uj boltok 3-2 pince, padlás, raktar és mellékhelyiséggel együtt vagy anélkül, DOBRAY SÁNDOR újból épült házában, a vasúthoz vezető kövezett fő-úton Szentesen.

Az ev. ref. egyháznak a piac térenni bérháza keleti végében vagyis a Nagy Ferenc kereskedő háza átellenében lévő

**egy bolthelyisége**

július hó 24-től kezdve egy vagy több évekre haszonbérbe kiadó, bárleni szándékozó jelentkeztek a nevezett egyház gondnoki hivatalánál.

2-2 Kristó Nagy István, főgondnok.

**SCHLICK-féle**  
Gyár és irodák:  
VI., külső váci-út 1696./99. sz.

Vasöntöde és gépgyár  
részvény-társaság Budapest.

Városi iroda és raktár:  
VI., Podmaniczky-útea 14. sz.

ajánlja a cséplési időnyre kiténő szerkezetű

**gőzcséplő-készületeit, locomobiljait,**  
és vaskeretű gőzcséplő-gépeit, továbbá



járgánycséplő-készületeit,  
gabonatisztító rostáit (Baker- és Vidats-rendzser) és konkolyozóit.

Készletben vannak:

Eredeti kévekötő- és marokrakó arató-gépek, eredeti amerikai fűkaszaló-gépek, szénagyűjtők, stb.

**SCHLICK-féle szab. 2 és 3-vasú ekék,**

szab. Schlick-féle melyítő-ekék, melyítő-ekék onvezetékkel, ered. Schlick- és Vidats-féle egyvasú-ekék, talajmívelő eszközök, boronák és rogtörők.

Szab. Schlick-féle, Haladás' sorbavető gépek

szórvavető-gépek. — Takarmány készítő-gépek, daráló, morzsolók, őrlőmalomok és olajmalom-berendezések.

Legolcsóbb árak. — Előnyös fizetési feltételek. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.



**Nagy nyeresémesélyek**

a legnagyobb biztossággal.  
Mehívó a „Budapesti bank egyesületi részvénytársaságnál alakult és 500 drb. állami. és osztr. és magyar bélyeggel ellátott magán-sorsjegyet felőlelő sorsjegy alkalmi társaságba való belépésre.  
Több mint 16 millió nyeresemény. Föltöttebb kedvező összedíltás. Kiténő nyeresémesélyek és dacára ennek csak havi 3 ft befizetéssel.  
Ugynokok előnyös feltételek mellett felvetetnek  
Ajánlatok a „Budapesti Bank egyesületi Részvénytársasághoz” Budapest, Erzsébetter 18. intézendők. 3-1

Zsákok használatra mérsékelt díj mellett kiadtnak Weisz Bernátné a tyúkpiacn lévő porcellán- és üvegkereskedésében. 3-2

# Hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizszabályozó társulat műszaki érszletes ártérfejllesztése befejeztetvén: az ártérfejllesztési térképek s az ezer alapján, úgyszintén a földadó-katasztrék felvételével egyezően készített **egyéni birtokivék, ártértelekkönyvek és ezeknek segédkönyvei** a társulat árterületének nagy terjedelmére való tekintetből s könnyebb hozzáférhetőség indokából, a következő helyeken tétetnek ki a társulat központi választmányá által közszemlére, úgymint:

1-ször. A békési, mezőberényi, körös-tarcsai, gyomai, endródi, mezőtúri, szarvasi, nagyszénási, csabacsúdi, szentandrási, és öcsödi határokra vonatkozó ártérfejllesztési munkák Szarvason, a társulat békés-bábockai szakasz-igazgatóságának hivatalos helyiségében.

2-ször. A kunszentmártoni, teési, fábián-sebestyeni, mágocsi, derekyházi, csongrádi, szentesi, szegvári és mindszenti határokra vonatkozó ártérfejllesztési munkák Szentesen, a társulatnak a szentesi ref. egyház piactéri bérházában levő ártérfejllesztési hivatala helyiségében.

3-ször. A kenyere-téglási hőmező-vásárhelyi, földéaki, lelei, makói, tápei és sövényházi határokra vonatkozó ártérfejllesztési munkák Hód-Mező-Vásárhelyen, a társulat mindszent-apátfalvi szakasz-igazgatóságának hivatalhelyiségében.

A közszemlére kitétel 1890. évi augusztus hó 1-ső napján kezdődik és bezárólag ugyanezen évi augusztus hó 30-ik napjáig tart, mely napokon a közszemlére kített ártérfejllesztési munkák d. e. 8 órától 12 óráig, d. u. 2-től 5 óráig tekinthetők meg, s az említett munkák ellen érvényesítendő panaszok és felszólamlások, a fentirt helyekre kiküldendő társulati közegek által vétetnek fel, úgyszintén az érdekelt felek által írásban beadandó panaszok is ugyanott vétetnek át.

A közszemlére kitétel ideje alatt panaszal, illetőleg felszólamlással lehet élni:

- a) a birtokos neve, lakhelye, házszáma, birtokiv száma,
- b) a birtokrészlet térképszelvényi és helyrajzi száma, dűlőjének neve, földadó katasztréri térfogata,
- c) a birtokrészlet vízszini fekvése, vízszinenkénti térfogata és árterbe tartozó összterületének mennyisége ellen.

Az írásosan beadandó panaszok a társulat közgyűléséhez intézendők s a szóbeli úton bejelentendő és a társulat kiküldött közegei által felszólamlási lajstromba foglalandó panaszok is. — melyeknek felvétele a panaszló fel, vagy törvényszerű képviselője által a felszólamlási lajstrom illető tétéleinél aláírandó, — szintén a társulati közgyűlés elé terjesztetnek be.

Az 1890. évi augusztus hó 30-ik napján túl beérkező panaszok nem fognak sem elfogadtatni, sem figyelembe vétetni Kelt Szentesen, 1890. július 17-én. A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvizszabályozó társulat **Központi választmányá.**

# Tűzifa eladás.

Alóírott értesitem a tisztelt közönséget, hogy most érkezett nagy mennyiségű

**bükki-, gyertyán- vegyes tűzifa.**

A Tiszaparton eredeti meterülekben, 5 ölenként kirakva, a legjutányosabb áron eladó.

A Tiszaparton az eladással Dósi Ignác van megbízva, a városban pedig a Hengermalom lisztraktárában lehet a rendelést megtenni.

Tisztelettel  
WEILL SALAMON.

*Legjobb asztali- és üdítő-ital.*

**Hazánk legkedveltebb**

## savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS

vegyelmezve dr. LENGYEL BÉLA egyetemi tanár ur által.

Ő fensége József főherceg asztalán rendes itallal szolgál.

Kétféle szolgálatot tesz az emésztési zavaráknál.



Az évi eladási érték 2,000,000 palack.

Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógyózelekre, vagy tisztán mint asztali vizet előszeretettel hasznájják, kérjük az rövidítve

### ÁGNES-

forrás néven kiszolgáltatni. A nagyérdemű közönségnek ásványvizet szives jóindulattal ajánlván, maradtunk tisztelttel az ÁGNES-forrás kutatólélege Mohán.

Friss töltésben az ország minden győzteset talál. Kiszárkereskedésében és vendéglőjében kapható — Cs. szentes főraktár:

## ÉDESKUTY L.

Budapest, Erzsébet-tér S. szám.

*Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend*

## „EGYETÉRTÉS“

Huszonnegyedik évfolyam.  
Legnagyobb politikai napilap.

Megjelen minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után is.

ELŐFIZETESI ÁRA:

Egy hónapra	1 frt 80 kr
Három hónapra	5 „
Hat hónapra	10 „
Egész évre	20 „

Előfizetést bármily naptól kezdve teljesíthetők s legelszörűben postautalvánnyal Budapestre, az „Egyetértés“ kiadóhivatalába (Kecskeméti-utca 6. sz.) küldendő.

Főtisztelendő Benedek rendi atyái  
**Fogvize, Fogpora és Fogpastája**

2 arany erum. 1868. évi július 18-án  
A legmagasabb kiöntetettel  
Feltaláltatt 1873. évi február 12-én  
a B. fogvize, fogpora és fogpastája  
a fogvize, fogpora és fogpastája  
a fogvize, fogpora és fogpastája



**SEGUIN** 106 & 108. utca Szeged